

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
Torsdag den 30. april kl. 15, Sundheds- og Ældreudvalget (Landstingssalen)

Samrådsspørgsmål AÅ

Vil ministeren redegøre for, hvordan sundheds- og plejepersonalets sikkerhed og arbejdsmiljø sikres under håndteringen af covid-19, herunder med værnemidler og tests m.m., samt redegøre for, om der under den aktuelle situation mangler personale og hænder i plejeomsorgssektoren og på sygehusene?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF)

[Indledning]

Tak for spørgsmålet.

Coronavirus har sat Danmark og vores danske sundhedsvæsen på en hidtil uset prøve. Det gælder ikke mindst vores dygtige sundheds- og plejepersonale, og det gælder selvfølgelig også vores ældrepleje.

Jeg er dybt imponeret over, hvor hurtigt og dygtigt medarbejderne i både sundhedsvæsenet og ældreplejen har omstillet sig til denne helt usædvanlige situation.

[Arbejdsmiljø og sikkerhed for personalet]

For regeringen og for alle os er det afgørende, at der er gode arbejdsvilkår for personalet. Det gælder i særdeleshed i en krise som denne. Både af hensyn til den enkelte medarbejder og dennes familie, men også af hensyn til sikkerheden for patienter, for beboere og for pårørende.

Regeringen har derfor fra start af epidemien haft stort fokus på sikkerheden for personalet.

Sundhedsstyrelsen udgiver løbende retningslinjer målrettet personalet i sundhedsvæsenet og i ældreplejen (det samme som i andre steder i samfundet i takt med genåbning). Retningslinjerne bliver løbende opdateret og præciseret i takt med, at vi bliver klogere på virus og epidemiens udvikling.

Det er arbejdsgiverens ansvar, dvs. regioner og kommuner, at der er et sikkert og sundt både fysisk og psykisk arbejdsmiljø og at iværksætte de nødvendige initiativer for at sikre dette på baggrund af retningslinjer fra myndighederne.

Regeringen har hele vejen igennem været i dialog med regioner og kommuner om ressourcer blandt andet for at kunne sikre dette.

[Teststrategi]

En væsentlig del af at sikre de bedste forhold for vores dygtige og hårdtarbejdende pleje- og sundhedspersonale her i COVID-19 epidemien er test. Det er også en del af det, som spørgsmålet her handler om.

Test er en vigtig forudsætning for genåbningen af Danmark - hvor vi skal balancere genoptagelse af aktiviteter i samfundet med fortsat at holde epidemien i skak. Vi skal sikre de mest sårbare en særlig beskyttelse - og ikke mindst passe på vores pleje- og sundhedspersonale.

Det er derfor laver vi en samlet teststrategi – som aftalt med alle Folketingets partier i forbindelse med forhandlinger om udvidelse af genåbningens første fase.

Der er arbejdet hårdt på at øge testkapaciteten væsentligt - de sidste par dage har det samlede antal af dagligt testede været på lidt over 13.000, og nu er vi i alt oppe på at have testet 193.000 personer i Danmark.

Og vi er allerede i gang med næste ryk på kapaciteten. Nemlig Testcenter Danmark, og det bygger på et tæt samarbejde mellem Statens Serum Institut, Novo Nordisk og Novo Nordisk Fonden – som har udviklet på testteknologien, så man på Statens Serum Institut kan analysere mange prøver uden at konkurrere med regionernes laboratorier om de knappe ressourcer.

De hvide telte vil løbende blive taget i brug i takt med, at mandskab og logistik er på plads.

Fx skal vi teste personale og beboere uden symptomer på fx plejehjem, når der er konstateret smitte, for at forebygge yderligere smitte. Der arbejdes også på at kunne tilbyde regelmæssig test af personale uden symptomer, der arbejder med sårbare borgere eller patienter fx på ældreområdet.

Test skal suppleres med effektiv opsporing og isolation. Konkret skal den COVID-19 smittede isoleres. Kontakter til den smittede opspores og testes regelmæssigt – alt sammen så smitten ikke spreder sig. Sundhedsmyndighederne arbejder lige nu på en konkret plan for effektiv smitteopsporing, og hvordan det konkret skal håndteres. Også i forhold til at bruge nye teknologi.

Sideløbende arbejdes der med antistof tests på Statens Serum Institut og i vores regioner. Statens Serum Institut har oplyst, at instituttet på nuværende tidspunkt har kendskab til tre forsøg og undersøgelser med antistof test i Danmark. I Testcenter Danmark arbejdes der samtidig på, at udvalgte personalegrupper, og på sigt også udvalgte borgere, vil kunne få adgang til disse antistof tests.

[Værnemidler]

Der bliver spurgt til værnemidler i sundhedssektoren og i ældreplejen.

Jeg vil godt understrege til en start, at det er helt afgørende for regeringen, at vores medarbejdere på sygehusene og på plejecentrene kan føle sig trygge, når de går på arbejde, og at vi sikrer, at de har adgang til de værnemidler, der skal bruge.

Derfor har der været stor opmærksomhed på anskaffelse, beholdningen og behovet for værnemidler.

Det er det statslige krisestyringsorgan, der koordinerer arbejdet med at sikre den nødvendige forsyning og produktion af kritiske værnemidler og udstyr mellem myndigheder, virksomheder og brancheorganisationer. Det som i daglig tale kaldes for NOST.

Indkøb af værnemidler og kritisk udstyr til det nationale lager foretages i udgangspunktet af Region Hovedstaden – og så er det Aarhus Kommune, der koordinerer den samlede behovsopgørelse på vegne af alle kommuner. Der er blandt andet etableret en luftbro til sikring af disse forsyninger.

De aktuelle meldinger viser, at lagerbeholdningen af værnemidler er blevet synligt større. Det var der også behov for. Så derfor er det glædeligt.

Men vi skal alle være opmærksomme på, og det er man både i regeringen, men selvfølgelig også hos vores regioner og KL, at det kan blive en udfordring, hvis der bliver en meget stor efterspørgsel, og vi følger som nævnt udviklingen dag for dag. Der er et enormt forbrug og det er der jo også behov for.

Jeg kan forstå, at der kører en debat om regionernes fællesindkøb af værnemidler og udstyr, hvor der er indkøbt for 1 mia. kr. Jeg også se, at formanden for Region Hovedstaden, som står for regionernes fællesindkøb, har udtalt, at indkøbet skal kunne fordeles til alle sektorer, herunder sygehuse, kommuner, praktiserende læger mv, samt at der indkøbes til lagre for 6 måneder.

I forhold til hvilke værnemidler personalet i sundhedssektoren og ældreplejen skal bruge, så fremgår der følgende af Sundhedsstyrelsens retningslinjer:

Jeg citerer:

”Hvis der er mistanke om eller påvist COVID-19 hos patienter/borgere skal følgende værnemidler anvendes ved tæt kontakt (indenfor 1-2 meter):

- Handsker
- Væskeafvisende, langærmet overtrækskittel eller plastforklæde med lange ærmer
- Kirurgisk maske type II og øjenbeskyttelse eller alternativt ansigtsdækkende visir”

Og herudover, at, igen citat:

”I dele af sundheds- og ældresektoren, f.eks. på plejecentre eller sygehusafdelinger med immun-svækkede patienter, hvor der både kan være tale om øget smittetryk, øget modtagelighed og stor sårbarhed i persongrupperne, skal der bæres ansigtsvisir eller maske, hvor opgavevaretagelsen indebærer langvarige eller hyppige tætte og uundgåelige ansigt-til-ansigt kontakter mellem personale og borgere/patienter.

Det er et ledelsesmæssigt ansvar at sikre, at de ansatte er udstyret med nødvendige værnemidler, barrierer m.v.

Håndhygiejne og rengøring af kontaktpunkter er dog stadig de vigtigste midler til at hindre smitte fra asymptomatiske personer, da smitte i denne sammenhæng primært antages at ske via kontaktsmitte. Det er væsentligt at sikre, at visirer/ansigtsmasker bruges korrekt og i kombination med korrekt håndhygiejne, rengøring og afstand, så de ikke giver falsk tryghed og selv udgør en smitterisiko, fx hvis man piller ved masken og dermed ansigtet med forurenede fingre.”

Citat slut fra Sundhedsstyrelsen.

[Personale og ressourcer]

Endelig er det af afgørende betydning for regeringen, at der er tiltrækkeligt med sundheds- og plejepersonale. Personalet er centralt for, at vi kan levere behandling, omsorg og pleje af høj kvalitet på vores hospitaler og i vores ældrepleje.

I finansloven har vi taget skridt til at øge antallet af medarbejdere. Der er afsat midler til, at der kan ansættes 1.000 flere sygeplejersker på sygehusene frem mod 2021. Yderligere er der nedsat en task force for social- og sundhedsmedarbejdere sammen med KL og Danske Regioner, som skal komme med anbefalinger bl.a. om uddannelse og ansættelse af flere social- og sundhedsmedarbejdere, at flere får mulighed for at gå op i tid og nedbringelse af sygefravær.

Men håndteringen af COVID-19 har – uden tvivl – medført et særligt behov for hænder – som vi hidtil ikke har oplevet. Sundheds- og plejepersonalet har fået vendt op og ned på deres vante hverdag på arbejdet. Mange har fået nye arbejdsopgaver, forholdsregler og arbejds gange, mange har nok også haft nogle længere arbejdsdage. For der har været – og er fortsat - behov for, at alle hjælper til og er fleksible for at få det hele til at gå op.

Jeg har også fået meldinger på, at der i nogle kommuner har været problemer med sygefravær i ældreplejen på grund af mistanke om COVID-19 blandt ansatte. Derfor er det så vigtigt, at vi får testet personalet også ved milde symptomer

For at sikre tilstrækkeligt personale har regionerne oprettet jobbanker, hvor studerende, ledige eller pensionerede sygeplejersker, læge eller andet sundhedsfagligt personale har kunne melde sig til at give en hånd med. Det samme gælder også for en række kommuner. Jeg synes, der er tale om et virkelig godt initiativ, som viser, hvordan der lokalt tænkes kreativt for at løse udfordringerne. Og jeg har opfattelsen af, at mange danskere har tilbudt deres hjælp af den vej.

Når det er sagt, så vil jeg gerne fremhæve, at det med det nuværende antal indlagte på sygehusene og prognoserne for udviklingen ikke ser ud til, at sygehusene vil blive overbelastet. Det er ekstremt glædeligt. Vi er i den grønne kurve, og sundhedsvæsenet har derfor kapacitet til at håndtere både patienter med COVID-19 og andre patienter.

Og netop fordi vi har fået COVID-19 under kontrol, kan vi nu begynde i højere grad at modtage og behandle patienter med andre sygdomme end COVID-19 og andre kritisk syge. Regeringen er sammen med Danske Regioner, KL og Praktiserende Lægers Organisation enige om at igangsætte denne øgede aktivitet.

Jeg er helt klar over, at mange danskere har oplevet, at deres behandling eller operationer er blevet udskudt. Derfor vil der være behov for en ekstra indsats for at komme i bund med ventelisterne.

Det er vigtigt for mig at understrege, at regeringen er opmærksom på denne udfordring, og derfor vil vi drøfte med KL og Danske Regioner, hvordan vi får behandlet patienter og borgere samtidig med, at vi håndterer patienter med COVID-19.

Det er vigtigt, at COVID-19 ikke fører til en udhuling af vores velfærd.

Tak for ordet.